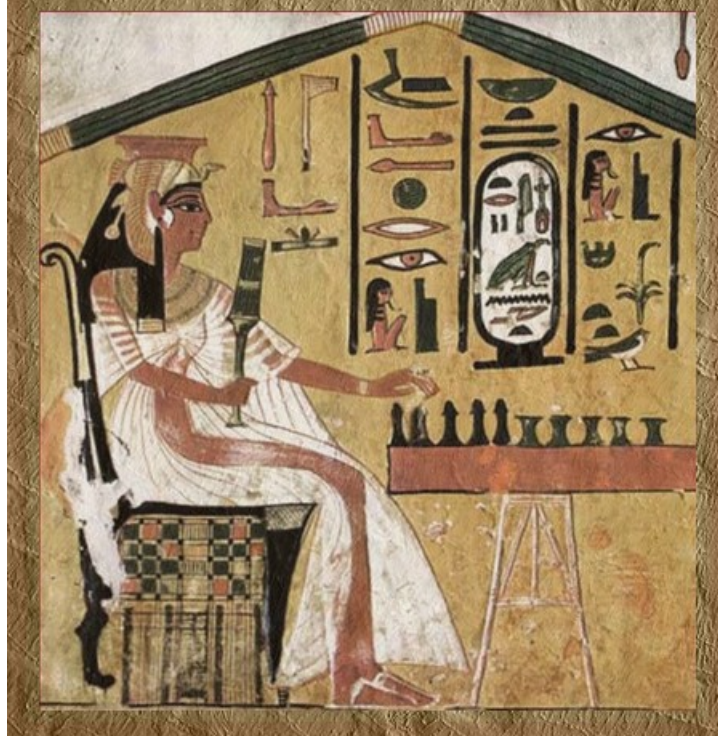

Robert Trafny

Odczytywanie hieroglifów

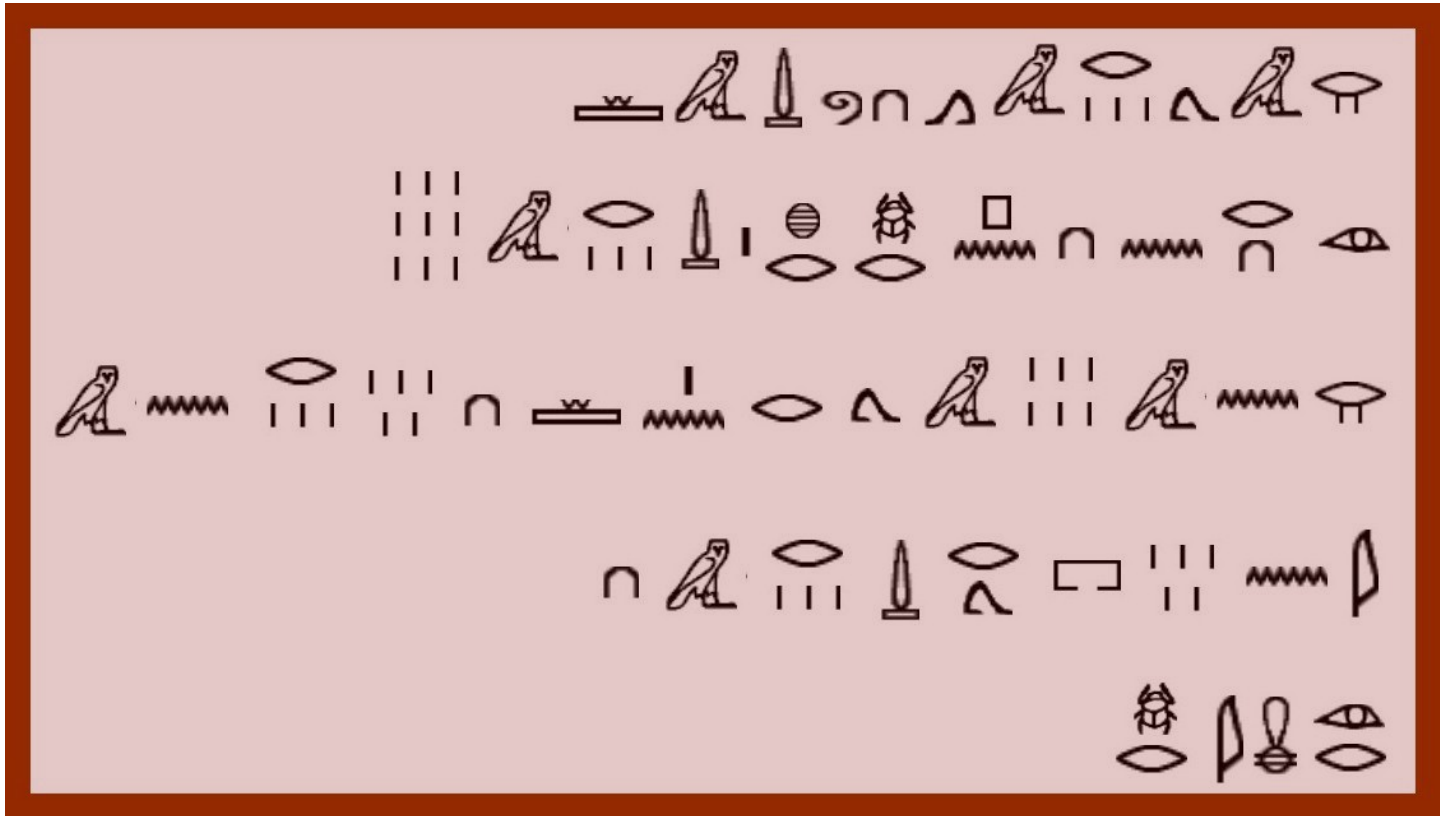

Niniejszy e-book pochodzi ze strony www.chomikuj.pl/e-Darmo

Licencja: Creative Commons BY-NC-SA 3.0 PL

Internet 2016-2017

Na pewno widzieliście nie raz jakieś starożytne inskrypcje pokryte mnóstwem tajemniczych znaków. Część z Was zapewne zastanawiała się coż takiego może być na nich napisane. Na przykład na takim papirusie:

Ta inskrypcja ma ponad 3,5 tysiąca lat a jej autorem jest niejaki Ahmes. W świecie nauki papirus ten nosi nazwę „Papirusu Rhinda”, ponieważ w 1858r znalazł go angielski uczoney o nazwisku Rhind.

Jeżeli chcemy odczytać jakąś inskrypcję musimy najpierw wiedzieć w jakim języku jest ona napisana. W tym akurat przypadku nie jest to trudne, ponieważ w znakach tych rozpoznajemy od razu pismo hieroglificzne a pismem tym posługiwali się tylko Egipcjanie. Teraz zobaczmy od której strony należy zacząć czytać tekst. Dlaczego? Ano dlatego, ponieważ Egipcjanie pisali -mówiąc krótko- jak chcieli. Raz pisali od lewej do prawej (czyli tak, jak my piszemy), raz od prawej do lewej, a raz już zupełnie odmiennie, tzn. z góry do dołu. Sprawa ta nie jest jednak problemem, ponieważ Egipcjanie zaznaczali sobie od której strony ma być ich tekst odczytywany. Przyjrzyjcie się rysunkowi, a dokładnie ptakom. Wszystkie zwróco-

ne są w prawo. To samo jest ze znakiem wyobrażającym źdźbło trawy w czwartym rzędzie, pierwszy znak licząc od prawej strony. Przy innych znakach nie można tutaj akurat odróżnić, w którą stronę są zwrócone. Ten właśnie fakt mówi nam, od której strony należy zacząć czytać dany tekst. Papirus ten należy więc czytać od prawej do lewej, ponieważ znaki zwrócone są w prawo.

Zobaczmy teraz o czym on jest. To, co nas od razu w nim uderza, to duża ilość ptaków i kresek. Kreski, jak wiemy oznaczają liczby. Na przykład te dziewięć kresek na końcu drugiego rzędu to oczywiście liczba 9. To samo jest z tymi sześcioma, czy pięcioma kreskami w trzecim rzędzie. Ostatni znak w czwartym rzędzie to liczba 10. Teraz zauważmy, że niektóre liczby występują pod takim owalem (np. pierwszy lub czwarty znak w pierwszym rzędzie), a w dodatku zawsze po nich umieszczony jest , albo sam ptak, albo razem z takim szlaczkiem. Takie zestawienia znaków muszą oznaczać, że liczby te nie są zwykłymi liczbami, tylko ułamkami.

Po tych wszystkich wyjaśnieniach spróbujmy odczytać nasz papirus. Zaczynamy od pierwszego rzędu na górze, od prawej strony. Pierwsze dwa znaki informują nas, że jest to ułamek $\frac{2}{3}$ (dwie części). Trzeci znak wyobrażający nogi człowieka, oznacza bądź dodawanie (powiększanie), bądź odejmowanie (pomniejszanie)- to zależy w którą stronę jest on skierowany. Tak więc trzeci znak oznacza, że należy powiększyć o $\frac{2}{3}$, a szósty znak, że należy odjąć. Ile? Z rysunku wynika, że trzecią część, czyli $\frac{1}{3}$. Po tym jest wynik, liczba 10, którą należy zapisać tak, jak to mówią końcowe znaki pierwszego rzędu. Zatem pierwszy rząd odczytamy tak: **„Powiększ o $\frac{2}{3}$, odejmij od tego (tzn. od całości- R.T.) $\frac{1}{3}$ i zapisz wynik jako liczbę 10”.**

W drugim rzędzie czytamy dalej: **„Weź dziesiątą część (drugi znak) tej dziesiątki (czwarty znak). Będzie 1 (ósmo znak) i zostanie (9,10,11 znak, gdzie 10 znak nie oznacza tutaj ułamka) liczba 9”.** W trzecim rzędzie mamy dalszy ciąg: **„ $\frac{2}{3}$ tego to 6. Dodane (szósty znak) do poprzedniej liczby (znaki 7, 8, 9) da 15, trzecia część tego...”** Dokończenie czytamy w następnym rzędzie: **„... to liczba 5 i jest to ta liczba, która była odjęta i zostało 10”.**

Podsumujmy teraz to, co odczytaliśmy: „**Powiększono o $\frac{2}{3}$, odjęto $\frac{1}{3}$, zostało 10. Weź dziesiątą część tej 10. Będzie 1 i zostanie 9. $\frac{2}{3}$ tego to 6, dodane do tej 9, da 15. Trzecia część tego to 5 i jest to ta liczba, która była odjęta i zostało 10**”.

Tak więc nasz Ahmes zapisał na swym papiirusie normalne zadanie matematyczne i jest to obecnie jedno z najstarszych zadań matematycznych jakie znamy. W podobny sposób, jak ten możemy także odczytywać i inne teksty, nie tylko staroegipskie. Na zakończenie wypada jeszcze przedstawić zadanie Ahmesa w postaci bardziej nam współczesnej. A więc dzisiaj zapisalibyśmy je tak:

$$x + \frac{2}{3}x - \frac{1}{3}(x + \frac{2}{3}x) = 10,$$

gdzie $x + \frac{2}{3}x = 15$, a $\frac{1}{3}(x + \frac{2}{3}x) = 5$

Należy więc obliczyć ile wynosi niewiadoma „x”. Zachęcamy do wykonania odpowiednich działań i przekonanie się o tym.

Teraz, na przykładzie innej inskrypcji uzupełnimy naszą wiedzę. Jako przykład posłuży nam króciutka inskrypcja z reliefu przedstawiającego królową Nefertari przy stoliku do gry senet, znajdującego się w Tebach, a mającego 3300 lat (poniżej).

Jak można logicznie wnioskować, hieroglify umieszczone obok rysunku królowej będą jego opisem lub podpisem, o czym też zaraz się przekonamy. To, co wyróżnia się w tych hieroglifach to fakt umieszczenia części z nich w takim podłużnym obramowaniu zakończonym podstawą. Od dawien dawna wiadano, że w ten sposób Egipcjanie otaczali imiona królewskie. Wiedza ta pomogła nam też swego czasu do nauczenia się w ogóle odczytywać hieroglify, ponieważ przez wiele stuleci pismo to było pismem martwym. Nikt go nie używał, więc nie potrafiono go także odczytywać, nawet Egipcjanie, ponieważ hieroglify w takiej postaci jakie znamy i jakie widzimy je powyżej na rysunku były wykorzystywane tylko do zapisywania ważnych lub uroczystych tekstów. Rysowanie tych wszystkich rysuneków jako słów zajmowało bardzo dużo czasu, więc aby usprawnić zapisywanie informacji pisarze i urzędnicy zaczęli bardzo upraszczać te znaki. Na przykład zamiast rysować znak wody w postaci linii zygzakowatej rysowano linię prostą skracając czas zapisywania tego znaku prawie trzykrotnie. W końcu hieroglify uległy tak dużemu uproszczeniu, że w ogóle nie były podobne do oryginału. Wraz z upadkiem starożytnej kultury Egiptu, zmiany systemu wierzeń, a więc i pozbyciem się dawnych kapłanów, nie było już nikogo kto umiałby odczytywać te stare, oryginalne hieroglify.

Panuje przekonanie, że hieroglify to pismo obrazkowe, ideograficzne, czyli że znak odpowiada całemu słowu, zazwyczaj odpowiadającemu rysunkowi pod jakim się kryje. Jest to pogląd błędny. Dość szybko okazało się, że taki system zapisywania myśli nie nadąża za szybkim rozwojem kultury i cywilizacji starożytnego Egiptu. Pismo zaczynało się stawać coraz bardziej fonetyczne, alfabetyczne, choć trochę inaczej niż u nas. Oprócz dobrze znanego nam systemowi znaków jednozgłoskowych posiadali jeszcze znaki dwu- i trójzgłoskowe tak, jak np. w imieniu królowej mamy znak trójzgłoskowy „nfr”- nefer . Nie brakowało też pozostałości z dawnych czasów w postaci znaków obrazkowych, symbolicznych, jak np. kółko z kropką w środku, nadal oznaczało słońce lub boga słońca Ra. Pismo hieroglificzne jest więc mieszaniną pisma obrazkowego, alfabetycznego i symbolicznego. Odczytywanie tekstu polega więc na podstawieniu wartości fonetycznej pod dane znaki i czytanie

poszczególnych słów, jakie zostały utworzone przez kolejne grupy znaków, nie zapominając oczywiście o znakach obrazkowych, które często łączą się ze słowami zapisanymi w sposób fonetyczny. Czas więc zacząć odczytywać hieroglify z naszego przykładu. Jak pamiętamy tekst czytamy od tej strony, w którą obrócone są znaki, czyli w tym przypadku od strony prawej do lewej.

Powróćmy więc do imienia królowej. W górnej części znajduje się imię właściwe: "Nefertari" (nefer-e-t-r-i) , a poniżej jeden z epitetów królewskich, jakie przyjęła, mianowicie: "Ukochana przez Mut (jedna z egipskich bogiń, Mut-t-n-mr-t). Egipcjanie mieli zwyczaj, że imiona królewskie lub boskie zapisywali w zdaniu na samym początku, stąd też na początku mamy imię bogini Mut w postaci sępa i pagórka, a potem dopiero, w odwróconej zresztą kolejności słowa "przez" i "ukochana".

Zacznijmy więc czytać tekst od początku. W pierwszej kolumnie, pierwsze trzy znaki oznaczają imię boga świata zmarłych Ozyrysa, z tym, że imię to ma podwójne znaczenie. Zgodnie z wierzeniami Egipcjan dusza człowieka po Sądzie Umarłych dokonany przez Ozyrysa sama stawała się Ozyrysem, stąd też jeżeli imię to znajduje się przed imieniem zmarłego oznacza, iż mamy do czynienia z duszą zmarłego, która stała się Ozyrysem, a nie z samym bogiem. Co prawda między imieniem Ozyrysa, a imieniem królowej jest jeszcze sporo znaków, jednak -jak się zaraz przekonamy- wszystkie one dotyczą królowej, gdyż są one jej tytułami królewskimi. W przypadku zwykłych ludzi, którzy nie mają żadnych tytułów byłoby to od razu "Ozyrys + (imię zmarłego)". Kolejne trzy znaki oznaczają słowo "królowa". Zgodnie ze zwyczajem -jak już wspominaliśmy- słowo to znajduje się przed słowem "wielka" (ostatnie dwa znaki). Całą kolumnę odczytujemy więc jako "Ozyrys Wielka Królowa".

W drugiej kolumnie mamy dalszy ciąg królewskiej tytulatury: cztery znaki na początku oznaczają "Pani Obu Krain", czyli Dolnego i Górnego Egiptu. Są to dwie historyczne krainy Egiptu różniące się wieloma cechami. Dolny Egipt, razem z deltą Nilu to kraina nizienna, bogata, bardziej rozwinięta, gdzie przeważało rolnictwo. Górny Egipt, a więc ziemie będące wokół górnego biegu rzeki to kraina górzysta, mało urodzajna, a więc i biedniejsza, gdzie ludzie zajmo-

wali się głównie hodowlą zwierząt. Były to kiedyś dwa osobne kraje. Dopiero po ich zjednoczeniu faraoni dołożyli do swojej tytulatury ten właśnie tytuł "Król Dolnego i Górnego Egiptu", co -na marginesie- wiązało się także m.in. z noszeniem przez nich podwójnej korony (białej i czerwonej), korony Dolnego Egiptu i Górnego.

W trzeciej kolumnie, trzy pierwsze znaki to słowo "usprawiedliwiony", a czwarty to skrócona wersja (jeden znak zamiast trzech) słowa "głos". Piąty i szósty znak to słowo "przed". Imię boga Ozyrysa już znamy. Ponieważ nie ma przy nim imienia zmarłego, więc mamy tu do czynienia z imieniem samego boga. "Usprawiedliwiony głosem przed Ozyrysem" odnosi się do tego, o czym mówiliśmy wcześniej omawiając imię boga Ozyrysa: Po śmierci dusza zmarłego trafiała na Sąd Umarłych, gdzie wypowiadała głośno swoją spowiedź. Nie była to jednak spowiedź obciążająca jak u nas ("ukradłem pieniądze", "pobiłem słabszego"), tylko spowiedź pozytywna: "nikomu nic nie ukradłem", "nikogo nie pobiłem". Po spowiedzi Ozyrys kładł serce zmarłego na wagę. Na jednej szali znajdowało się serce, a na drugiej strusie pióro jako symbol bogini prawdy Maat.

Sąd Umarłych. Tekst napisany pismem hieratycznym, czyli uproszczoną wersją hieroglifów.

Jeżeli ważenie serca potwierdziło, że zmarły nie kłamał podczas spowiedzi, wtedy otrzymywał on miano "usprawiedliwiony głosem przed Ozyrysem" i przechodził dalej. Gdyby się okazało, że kłamał, wtedy dusza zostawała pożerana przez Pożeraczkę Dusz, Ammit, która zawsze stała w pobliżu wagi.

W czwartej kolumnie mamy epitety odnoszące się do Ozyrysa: pierwszy znak to także skrócona wersja, tym razem słowa "bóg" (także -z racji swojej boskiej wagi- umieszczone na początku zdania), a pozostałe trzy znaki to słowo "wielki". Na początku także mieliśmy słowo "wielki" ("wielka"), ale zapisano je za pomocą znaku wyobrażającego jaskółkę. Być może w języku staroegipskim istniała jakaś subtelna różnica między tymi dwoma słowami (skoro fonetycznie inaczej je zapisywano), ale my tłumaczymy je tak samo. W praktyce wygląda to tak, że czytając słowo "wielki bóg", zawsze spotkamy tę wersję z kolumny czwartej. Cały odczytany przez nas tekst brzmi więc następująco: "Ozyrys Wielka Królowa, Pani Obu Krain Nefertari, Ukochana przez Mut, usprawiedliwiony głosem przed Ozyrysem, Wielkim Bogiem".

Odczytane przez nas słowa często spotkamy w innych inskrypcjach, gdyż tytulatura królewska, epitety zmarłego lub boga występują w tekstach hieroglificznych bardzo często. Nasze przypuszczenie z początku rozprawy okazało się słuszne: tekst obok rysunku królowej był do niego podpisem, kogo przedstawia. Gdy znajdziemy się w podobnej sytuacji przy innej inskrypcji, możemy śmiało przyjąć, że hieroglify obok opisują przedstawioną postać, bo jest to bardzo częste zjawisko w piśmiennictwie staroegipskim.

Uzupełnienie

Aby jeszcze bardziej poszerzyć naszą wiedzę o hieroglifach, przeanalizujemy tekst inskrypcji dokładniej.

Pierwsze dwa znaki w słowie "Ozyrys" składają się na jego fonetyczny zapis: "ir" (znak wyobrażający oko) + "st" (znak wyobrażający tron). Trzeci znak jest tzw. determinatywem, czyli sam w sobie nie ma wartości fonetycznej. Jego zadaniem jest tylko informacja

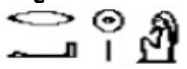
dla czytającego, czego dotyczy poprzedzające go słowo. W tym przypadku informuje, że mamy do czynienia z bogiem. Jest to często stosowany zabieg, kiedy pisarz chce podkreślić czego dotyczy słowo, lub kiedy grupa znaków może mieć kilka znaczeń. Wtedy nieodzowna staje się pomoc w postaci takiego determinatywu, który informuje o które konkretnie słowo chodzi. Jak widzimy oba znaki fonetyczne wywodzą się z pisma obrazkowego. Nic też nie stoi na przeszkodzie, aby nie można było ich użyć jako całego słowa. Zazwyczaj w tym celu wystarczy umieścić obok znaku jedną małą, pionową kreskę: I (oko). Jeżeli chcemy napisać słowo "oczy", wtedy narysujemy dwa takie znaki: . Czasami pisarz może - dla podkreślenia - umieścić jeszcze przy nich dwie małe ukośne kreski, które zamieniają słowo w liczbę podwójną. W naszej gramatyce taka liczba nie występuje. Znamy tylko liczbę pojedynczą i liczbę mnogą. Dla nas więc słowo "oczy" będzie w liczbie mnogiej. Dla egipskiego pisarza była by to liczba podwójna. Liczba podwójna dotyczyła słów i pojęć, które występują w parze, a więc np. "oczy", "uszy", "nogi" itp. Jeżeli użyjemy nasz determinatyw jako pojedynczy znak, wtedy staje się on pismem obrazkowym oznaczającym słowo "bóg". Gdybyśmy chcieli słowo to zapisać fonetycznie, wtedy napiszemy słowo "neter" i użyjemy takich znaków: , czasami dodając jeszcze determinatyw oznaczający słowo "bóg". W słowie tym znajduje się znak trójzgłoskowy (ntr), oraz dwa znaki jako jego uzupełnienie. Przeważnie po znaku dwu- lub trójzgłoskowym pisarz dodawał jeden lub odpowiednio dwa znaki jako powtórzenie ostatnich liter. W tym przypadku mamy więc: ntr-t-r. Jak widzimy w ostatniej kolumnie pisarz użył tylko skróconej wersji tego słowa, bez powtórzeń ostatnich liter. To samo uczynił ze znakiem "nfr" w imieniu królowej, zapewne z braku miejsca. Znak ten jak wszystkie znaki trójzgłoskowe, sam w sobie jest już konkretnym słowem. Jak mówiliśmy znak wyobrażający maczugę to "ntr" -neter, czyli "bóg". W imieniu królowej mamy znak nefer (wyobrażający serce z tchawicą-) oznaczający słowo "piękny". Trzy takie znaki obok siebie to słowo "piękno". Inne bardzo często spotykane znaki trójzgłoskowe to: "hotep" (htp-) , mający kilka znaczeń: "spokojny", "ofia-

ry" lub "zadowolony", "cheper" (hpr-) oznaczający "byt", "istotę", "stawać się" i kilka innych jeszcze znaczeń, oraz "anch" () oznaczający życie.

Ciekawa sprawa jest z kolejnym słowem w naszym tekście, ponieważ słowo "królowa", odczytując je literalnie, znaczy dosłownie "żona" () "króla" (). Znak wyobrażający jaskółkę, jak i półmisek w następnej kolumnie to znaki dwuzgłoskowe, odpowiednio: "wr" (wer) i "nb" (neb). Kolejny znak, wyobrażający pagórek () ma kilka zastosowań. Najczęściej wykorzystywany jest jako litera "t" tak, jak w imieniu Nefer-t-r-i. Tutaj jednak użyty jest w swoim drugim zastosowaniu, czyli na oznaczenie, że słowo jest rodzaju żeńskiego. Słowo "neb" może oznaczać "każdy", "złoto" lub jak w tym przypadku słowo "pan", co w połączeniu z informacją o rodzaju żeńskim zamieniamy na słowo "pani", choć zazwyczaj przeglądając inskrypcje będziemy spotykali się z tym tytułem w formie męskiej: "Pan Obu Krain". Inne tytuły królewskie to: "Król Dolnego i Górnego Egiptu" (- trzcina- symbol krainy rolniczej Dolnego Egiptu, i pszczoła- symbol krainy hodowlanej, czyli Górnego Egiptu) i "Syn boga słońca Re" (- kaczka często oznacza w tekstach właśnie słowo "syn"). Oprócz tego znajdziemy jeszcze takie określenia jak: "Obdarzony życiem" ( ) , czy "Wieczny" (lub).

W trzeciej kolumnie mamy pełną wersję słowa "usprawiedliwiony" (pierwsze trzy znaki), choć zazwyczaj spotkamy je (zwłaszcza w Księdze Umarłych) w formie skróconej do jednego znaku, mianowicie: , tak jak kolejny, czwarty znak jest skróconą wersją słowa   "głos" (znak jest obrócony o 90°). Warto tutaj zwrócić uwagę na fakt, że słowo "usprawiedliwiony" jest rodzaju męskiego, gdyż odnosi się ono do Ozyrysa, jako duszy już z nim zjednoczonej.

Przy odczytywaniu hieroglifów trzeba szczególną uwagę zwrócić na znak koła (piąty znak w trzeciej kolumnie), gdyż występuje on w dwóch formach: Jeżeli jest on zakreskowany (czasami nie ma lub nie widać kresek), wtedy pochodzi on z pisma obrazkowego oznaczający "sito" i został przekształcony w znak fonetyczny, jako litera

"h" . Natomiast, jeżeli okrąg nie jest zakreskowany, a pośrodku znajduje się kropka, wtedy oznacza on słońce, lub boga słońca Ra. Czasami zamiast Ra (tak, jak chociażby w imieniu farańskim Ramzes) mówi się Re i -z fonetycznego punktu widzenia- jest to forma właściwsza: (r-e, pozostałe trzy znaki to determinatywy: słońce i bóg).

W ostatniej kolumnie, jak już wspominaliśmy znak oznaczający "boga" jest w formie skróconej, natomiast trzy ostatnie znaki to pełna forma słowa "wielki", choć i tutaj bardzo często słowo to skracane jest do jednego znaku. Ostatni znak jest determinatywem informującym, że słowo nie określa żadnej rzeczy, tylko określa jakieś pojęcie abstrakcyjne: "wielki" nie w sensie fizycznym, że jest bardzo duży, tylko w sensie abstrakcyjnym, że jest to postać wybitna, zasługująca na cześć i uznanie.

Ta nasza krótka opowieść o hieroglifach jest zaledwie wprowadzeniem w specyfikę ich odczytywania. Nie sposób na tych kilku stronach opisać wszystkie zasady odczytywania hieroglifów, nie mówiąc już o krótkim scharakteryzowaniu poszczególnych znaków, gdyż tych w piśmie staroegipskim występuje ponad 700!

Dla tych, którym znudziło się rozwiązywanie nudnych krzyżówek, odczytywanie inskrypcji hieroglificznej jest świetną alternatywą na rozrywkę intelektualną, choć trzeba posiadać odpowiednią wiedzę o kulturze i religii starożytnego Egiptu, aby np. w imieniu faraona "Totmes" rozumieć dlaczego imię boga Tot zapisane jest znakiem wyobrażającym ptaka o nazwie ibis. Tym pytaniem bez odpowiedzi kończymy naszą opowieść, życząc przyjemnej zabawy przy odczytywaniu hieroglifów.

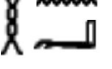

Słownik hieroglificzno-polski

Uzupełniając naszą opowieść, zamieszczamy mały słownik hieroglificzno-polski zawierający często spotykane słowa w inskrypcjach staroegipskich.

	- Ojciec
	- Przez (kogoś)
	- Ja
	- Ja
	- O... (np. O, Ozyrysie)
	- Rzeczywiście
	- Ty
	- Inny, następny
	- Ja, jestem
	- Pan, każdy
	- Wszyscy
	- On, jego, ono
	- Znajomy króla (tytuł)
	- Ofiary, które daje król
	- Król
	- Król Górnego i Dolnego Egiptu

	- W, na, z, od, jak
	- Zarządca domu (wezyr)
	- Ja
	- Ty (rodz. męski)
	- Widzieć
	- Ciało
	- Słowa mówione przez...
	- On, jego, niego
	- Piękny
	- Dobry
	- Imię
	- Do, na przeciw
	- Słońce, dzień, Re
	- Przed, po

	- Ty (rodz. żeński)
	- Wy
	- Który, kto
	- My, nas, nasz
	- Woda
	- Nie
	- Oni, one
	- Mężczyzna
	- Kobieta
	- Ziemia, kraj
	- Żona
	- Re, słońce
	- Kraina zmarłych
	- Wychwalać
	- Niebo
	- Przed
	- Czcigodny
	- Niebo
	- Ten

	- Na(d), twarz
	- Książę, główny
	- Pisarz
	- (Taki) jak, podobny
	- Iść za..., następować
	- Ukochany przez...
	- Z, razem z, i, oraz
	- Uderzać, bić
	- Święto
	- Abydos (miasto)
	- Busiris (miasto)
	- Heliopolis(miasto)
	- Kraina Zachodnia

Więcej darmowych e-booków znajdziesz na stronie www.chomikuj.pl/e-Darmo

Szanowny Czytelniku,

Niniejsza publikacja elektroniczna jest darmowa, niemniej jednak, gdybyś zechciał wesprzeć finansowo autora, proszę o przelew w dowolnej wysokości (wg uznania) na konto:

Robert Trafny

nr konta: 72 1140 2004 0000 3702 6043 7322

W tytule przelewu proszę wpisać "datek" lub "darowizna".

Zgodnie z ideą Uwolnionej Książki sam decydujesz w jakiej wysokości złożysz datek. Może to być nawet 1 zł, to od Ciebie zależy, od tego, jak bardzo podobała Ci się książka, oraz od Twojej hojności.

Pamiętaj, że Autor poświęca swój czas, a niejednokrotnie także pewne koszty na przygotowanie książki. Kiedy otrzyma od Ciebie datek, będzie mu miło, że ktoś docenił jego starania, a i przecież "szczodrego dawcę wspiera Pan Bóg swoją hojnością".

(Prawo Dawania)

Za wszelkie datki serdecznie dziękuję. Bóg zapłać!

Autor

Zapraszamy na strony internetowe:

Darmowe pliki do pobrania

www.chomikuj.pl/e-Darmo

e-booki w pełnych wersjach, audio-booki, zdjęcia (także do komercyjnego wykorzystania), prezentacje, czasopisma i wiele innych...

Wiedza jest super!

www.wiedza-jest-super.blogspot.com/

Blog tematyczny o szeroko rozumianej wiedzy: wiedzy zarówno praktycznej, doświadczalnej, naukowej, jak i wiedzy duchowej, religijnej i metafizycznej.

Zmień swoje życie

www.jakzmieniczswojezycie.blox.pl/

Blog poświęcony rozwojowi osobistemu, duchowemu i religijnemu prowadzony przez wieloletniego praktyka.

Samobójca z depresją

www.samobojcazdepresja.blogspot.com

Blog adresowany do osób zmagających się z myślami samobójczymi, depresją i własną niemocą, pisany przez wieloletniego Praktyka.

Wiara jest super

www.wiara-jest-super.blogspot.com

Blog adresowany do osób, które chcą rozwijać swoją wiarę i zbliżyć się do Pana Boga pisany przez wieloletniego Praktyka.

Zabawne obrazki

www.funny-bob.blogspot.com

Strona z zabawnymi obrazkami.

Zapraszamy!

LICENCJA:

Niniejszy e-book jest całkowicie darmowy do niekomercyjnego użytku. Możesz go w niezmienionej postaci pobrać na swój komputer, stronę internetową, bloga, a także nieodpłatnie rozprowadzać dalej.

e-mail kontaktowy: robert-trafny@wp.pl